

Limba și literatura română

Evaluare Națională - clasa a VIII-a

Teste

Limba și literatura română

Evaluare Națională - clasa a VIII-a

Teste

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde cerințelor formulate.

TEXTUL 1

Anton Lupan se frământa, chinuit de gânduri, dar privindu-l, nimeni nu i-ar fi bănuit zbuciumul.

— Uite o cutie de chibrituri; să nu te mai chinuiești cu amnarul.

— Mulțumesc, domnule, am și eu la far, că-mi dă Comisia să aprind felinarele; dar pentru lulea mai bun e amnarul.

— Te grăbești tare?

— Nu, că mai e până la apusul soarelui și felinarele sunt șterse; altminteri, baba mea nu-mi dă voie să plec până nu le frec bine.

— Spune-mi – întrebă Anton Lupan, luptându-se să-și stăpânească bătăile inimii – nu cumva știi ce-a fost cu corabia asta?

— Ba știi, cum nu; și cu asta, și cu cea de mai la vale, numai să nu mă-ntrebi anul. Astea sunt nelegiuirile lui Spânu.

Aici, în ochii bătrânului se aprinse o scurtă lucire, ca la dihăniile care rătăcesc noaptea prin codri; dar poate că și asta era doar o închipuire. După aceea, el se așeză pe nisip, scapără iar amnarul și, pufăind din lulea, își dădu drumul la gură:

— Erau niște tâlhari de apă, pirați cum le spune. Se pripășiseră de ani de zile prin părțile noastre și nu putea să-i stârpească nimeni. Căpetenia lor era unu' Axente, venit de prin marea grecească, da' lumea îi spunea Spânu, fiindcă nu-i creștea păr pe față, nici mustăți, nici barbă, ca la neoamenii.

Bătrânul scuipe cu dispreț în nisipul umed, își mângâie barba, cum și-ar fi înfoiat coada păunul, apoi își continuă povestirea, în timp ce Anton Lupan se așeză alături stăpânindu-și cu greu bătăile inimii:

— Spân, spân, dar altfel om subțire, trăit în lume, cu știință de carte, să te miri că se apucase de tâlhărie. Nu știu din ce părți venise, dar iaca, pot să jur că știa tot ce e limbă omenească în lume... Pe acea vreme nu era farul ăsta, ci altul, gata să se dărâme – iar de aprins, se aprindea numai când își aducea cineva aminte. Corăbiile, dacă ajungeau ziua, bine, dacă nu, trebuiau să aștepte departe, că altminteri le luau valurile și le bușeau de nisip până ce le făceau fărâme. Și tâlharii ăștia, cu Spânu, pândeau seara la țârm; dacă vedeau vreo pânză în zare, așteptau să se lase întunericul, aduceau un bou din stufăriș, îl priponeau la malul mării și-i legau un fanar* între coarne. Bietul dobitoc se zbătea toată noaptea așa, legănând felinarul. Dacă vedea lumina asta jucând, ca pe valuri, căpitanul din larg, ce-și zicea: e vreo corabie la ancoră, ia să mă apropii de ea, să aflu o vorbă de la oameni. Și se apropia, sărmanul, încrezător, numai că nimerea pe nisip și de aici nu mai avea scăpare. Tâlharii se repezeau într-acolo cu bărcile, săreau pe punte cu iataganele în mâini, pe unii îi spintecau, pe alții îi aruncau în mare și p-ormă prădau corabia de nu lăsau decât lemnul gol.

Anton Lupan strânse pumnii și scrâșni printre dinți:

— Ticăloșii! Așa crezi că s-a întâmplat și cu corabia asta? Oare n-o fi scăpat nici un om?

— *Respect* N-aș crede, domnule; Spânu nu lăsa pe nimeni să-i scape viu...

— Și cum – întrebă Anton Lupan, spumegând – nu s-a găsit nimeni să-i pedepsească pe acești tâlhari blestemați?

— Cine să-i pedepsească, domnule? Și cum să-i dovedești? Țăsta, Spânu, avea corabia lui, o ținea în port, ca marinarul cinstit, făcea din când în când drumuri la Stambul, la Salonic, și aducea chiar marfă, încât nu-l puteai bănuși... Și pe urmă nici n-a mai stat mult aici; cum s-a auzit de război, a ridicat pânzele și s-a dus. Zice lumea că ar fi ajuns pe la turci, pe la greci și face prăpăd prin mările lor, dar nu știu de-o fi adevărat, ori numai așa, vreun zvon...

(Radu Tudoran, Toate pânzele sus!)

fanar – s.n. felinar.

TEXTUL 2

Cine este acest personaj învăluit în mit, cunoscut ca „regele piraților”? Barbă Neagră, pe numele său adevărat Edward Teach, a fost un faimos lup-de-mare care a activat în zona Indiilor de Vest și a coastei estice a coloniilor americane. Puține se știu despre el, de unde și aura legendară care de multe ori depășește fără probleme istoria. Este posibil să fi fost un corsar înainte să-și croiască drum în Caraibe, pe insula New Providence, baza operațională a căpitanului Benjamin Hornigold. Cei doi s-au implicat în numeroase activități pirateresti. Teach devine propriul stăpân în momentul în care reușește să captureze nava comercială franceză La Concorde, pe care o redenumeste Queen Anne's Revenge și o echipază cu 40 de tunuri. Porecla o primește, cum era de așteptat, datorită înfățișării sale înspăimântătoare. Barbă Neagră formează o alianță cu mai mulți pirați, prădând portul Charleston din Carolina de Sud. După ce îngrozește mările o bună bucată de vreme, este în cele din urmă ucis într-o bătălie pe care o poartă cu guvernatorul Virginiei, Alexander Spotswood.

Descrierile mai târziu menționează faptul că Teach își împletea barba în codițe mici, uneori și cu panglici colorate. O figură pe care imaginația n-o poate reprezenta decât ca o idee a furiei iadului... Teach se pare că a înțeles valoarea aparențelor și capacitatea lor de a produce cele mai groaznice frici. Piratul era înalt, cu umerii lași. Purta cizme până la genunchi și veșminte negre, precum și o pălărie mare sau uneori o haină lungă de catifea strălucitoare. Era în permanență ticsit cu pistoale. În ciuda apariției extrem de fioroase însă, nu era un adept al torturii și omorurilor.

(Barbă Neagră, regele piraților, www.historia.ro)

A. Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textele date.

1. Numește două localități unde Spânu mergea ca să nu trezească suspiciuni. **2 puncte**

Respect pentru oameni și cărți

2. Anton Lupan caută informații despre:

- a. funcționarea farului.
- b. o navă eșuată.
- c. traseul piraților.
- d. un vechi prieten.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este .

2 puncte

3. Nava piratului Barbă Neagră se numește:

- a. Queen Anne's Revenge.
- b. Benjamin Hornigold.
- c. Speranța.
- d. Pirații din Caraibe.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este .

2 puncte

4. În fragmentul extras din romanul „Toate pânzele sus!” de Radu Tudoran tema este:

- a. aventura.
- b. natura.
- c. istoria.
- d. trecerea timpului.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este .

2 puncte

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili corectitudinea sau incorectitudinea acestuia, bazându-te pe informațiile din cele două texte. **6 puncte**

ENUNȚ	CORECT	INCORECT
a. Bătrânul refuză cutia de chibrituri.		
b. Spânu era inamicul lui Axente, căpetenia unor pirați.		
c. Spânu cunoștea multe limbi străine.		
d. Farul vechi era aprins tot timpul.		
e. Numele real al piratului Barbă Neagră este Edward Teach.		
f. Piratul activa în zona Coastei de Azur.		

6. Menționează, în câte un enunț, tiparul textual din fiecare dintre fragmentele de mai jos:

6 puncte

a. „Dacă vedea lumina asta jucând, ca pe valuri, căpitanul din larg, ce-și zicea: e vreo corabie la ancoră, ia să mă apropii de ea, să aflu o vorbă de la oameni. Și se apropia, sărmanul, încrezător, numai că nimerea pe nisip și de aici nu mai avea scăpare. Tâlharii se repezeau într-acolo cu bărcile, săreau pe punte cu iataganele în mâini, pe unii îi spintecau, pe alții îi aruncau în mare și p-ormă prădau corabia de nu lăsau decât lemnul gol.”

b. „— Uite o cutie de chibrituri; să nu te mai chiniești cu amnarul.

— Mulțumesc, domnule, am și eu la far, că-mi dă Comisia să aprind felinarele; dar pentru lulea mai bun e amnarul.

— Te grăbești tare?

— Nu, că mai e până la apusul soarelui și felinarele sunt șterse; altminteri, baba mea nu-mi dă voie să plec până nu le frec bine.“

7. Prezintă, în cel puțin 30 de cuvinte, o legătură care se poate stabili, la nivelul conținutului, între fragmentul din romanul „Toate pânzele sus!” de Radu Tudoran și fragmentul preluat de pe www.history.ro. **6 puncte**

8. Consideri că starea de iritare a lui Anton Lupan este justificată (*Anton Lupan strânse pumnii și scrâșni printre dinți*)? Justifică-ți răspunsul, în 50 – 80 de cuvinte, valorificând textul dat. **6 puncte**

9. Asociază fragmentul din „Toate pânzele sus!” de Radu Tudoran cu un alt text literar studiat sau citit ca lectură suplimentară, în 50 – 80 de cuvinte, prezentând o asemănare și o deosebire dintre ele. **6 puncte**

B. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Încercuiește silaba accentuată din cuvintele: „dispreț”, „apropia”. 2 puncte

2. Sunt derivate toate cuvintele din seria:

- a. felinarele, lucire, pufăind, pripășiseră.
- b. grecească, stufăriș, încrezător, omenească.
- c. pedepsească, întunericul, departe, dovedești.
- d. sărmanul, pândeau, zbuciumul, chinuiești.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este . 2 puncte

3. Rescrie enunțul „*Bietul dobitoc se zbătea toată noaptea așa*”, înlocuind cuvântul „dobitoc” cu un sinonim și cuvântul „noaptea” cu un antonim. 4 puncte

4. Transcrie din fragmentul de mai jos două pronume diferite, pe care le vei preciza.

6 puncte

— *Cine să-i pedepsească, domnule?*

5. Rescrie propoziția următoare, punând verbul la timpul mai-mult-ca-perfect: „*tâlharii aștia, cu Spânu, pândeau seara la țarm*”. 6 puncte

6. Alcătuieste un enunț asertiv în care substantivul „stăpân” să aibă funcția sintactică de complement prepozițional și un enunț interogativ în care substantivul „Barbă Neagră” să aibă funcția sintactică de apozitie. 6 puncte

7. Completează spațiile libere din textul de mai jos cu forma corectă a cuvintelor scrise între paranteze. 6 puncte

Astfel, (a se simți – gerunziu) în siguranță, nu mai puțin de câteva sute de pirați s-au adăpostit aici, inclusiv (cunoscut – grad superlativ relativ de superioritate) pirați, Laurens de Graff și Henry Morgan.

Subiectul al II-lea

20 de puncte

Imaginează-ți că reconstitui o luptă cu pirații. Redactează un text narativ, de cel puțin 150 de cuvinte, care să cuprindă experiența trăită de tine, o secvență narativă, una dialogată și una explicativă. Data redactării jurnalului este 11 noiembrie 2020.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

• **conținutul compunerii** – 12 puncte

• **redactarea compunerii** – 8 puncte

(marcarea corectă a paragrafelor – 1 punct; coerența textului – 1 punct; proprietatea termenilor folosiți – 1 punct; corectitudine gramaticală – 1 punct; claritatea exprimării ideilor – 1 punct; proprietatea termenilor folosiți – 1 punct; respectarea normelor de ortografie – 1 punct; respectarea normelor de punctuație – 1 punct; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde cerințelor formulate.

TEXTUL 1

Ehei, cică era odată un tărâm pe care cerul îl dăruise cu toate bunătățile și frumusețile sale. Câmpurile îi erau întinse, roadele bogate, pădurile dese și răcoroase, apele cristaline și reci precum gheața, iar munții semeți ascundeau în măruntaiele lor comori neprețuite.

Oamenii acelei țări erau drepti, harnici și milostivi, așa cum nu găseai în alte capete ale lumii. Dar, dacă erau cu adevărat cunoscuți cale de nouă mări și țări, era pentru că iubeau din adâncul sufletului adevărul. Nicăieri nu era mai disprețuită minciuna și mai aspru pedepsit cel care s-ar fi încumetat să spună câte una mai gogonată...

Într-o seară, oamenii s-au îndreptat spre gospodăriile lor, osteniți după truda unei zile de robotă. S-au înfruptat din bucatele cele gustoase și s-au grăbit să-și caute odihna în paturile cele primitoare.

Către miezul nopții, în înaltul cerului a apărut o lumină roșatică. La început a fost cât o nucă, dar a crescut ușor-ușor, până ce a cuprins cerul întregii țări. La un timp, lumina s-a lăsat deasupra munților, apoi deasupra caselor și ogoarelor. În cele din urmă, ea și-a croit drum prin hornurile sobelor, pătrunzând în odăile și în sufletele oamenilor. Neștiind ce li se întâmplă, ei s-au întors pe cealaltă parte, continuându-și somnul. Ba, încă, nici măcar de dimineață nu s-au dumirit. Și-au umplut traista cu merinde și s-au dus acolo unde îi chemau treburile. Câte unul mai isteț a băgat de seamă că vorba le era schimbată, că nu mai spuneau lucrurilor pe nume, ca mai înainte, și că nu mai simțeau aceeași dorință de a dezvălui tot ceea ce gândeau. Nepricepând însă care era pricina și acela înălța din umeri, văzându-și de treabă.

Ehei, dar a venit ora prânzului și locuitorii Țării Adevărului s-au așezat la masă. Și-au umplut ulcelele cu apă rece și, cu nețârmurită surprindere, au descoperit că apa îngheța cât ai zice pește. Iarăși cei mai înțelepți au zis:

— Fraților, o mare primejdie ne amenință! Nu vedeți că mințim de îngheață apele?

— Nu poate fi adevărat! s-au împotrivit cei mai numeroși. Nu cutează minciuna să se abată pe meleagurile noastre! Trebuie să fie vreun joc. Haideți mai bine să îl deprindem!

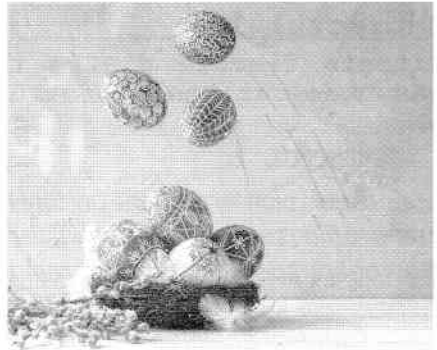
Azi așa, mâine așa, minciuna a pătruns tot mai adânc în viața oamenilor. Pe nesimțite, ea n-a mai fost un joc, ci un fel de a trăi. Erai într-o încurcătură, mințeau și... gata! Aveai necaz pe câte cineva? Nimic mai simplu: îi puneai vreo câteva în cârcă, de nu-l mai cunoștea nici mumă-sa. De la a prețui minciuna și până la a urî adevărul, n-a fost decât un pas.

(Petre Crăciun, Țara Adevărului și Împăratul Minciună)

TEXTUL 2

Mitologia reprezintă un sistem de coduri culturale, de tradiții și obiceiuri păstrate de-a lungul timpului, de simboluri interdependente, cu diferite semnificații și felurite contexte.

Unele dintre cele mai interesante povești se nasc în spațiul românesc. Influențate de alte popoare sau născute în sânul munților, acestea aduc înapoi imagini și simboluri pierdute, tradiții și obiceiuri uitate de lume, credințe străvechi. Ele arată calea spre bine, spre frumos, spre unitate.

Acest alt pământ este imaginat ca o reprezentare în oglinda celui actual și ca o casă a creaturilor numite Blajini (cei cu suflet blând), alteleori poartă numele de Rohmani, în Bucovina. Ei sunt descriși ca antropomorfi și scunzi, având uneori un cap de șobolan. Ei sunt fie descriși ca fiind rău intenționați, fie ca având un mare respect pentru Dumnezeu și ducând o viață fără de păcat ca Adam și Eva în rai. Unii cred despre ei că sunt niște ființe firave, blajine, fără viață, care trăiesc într-un fel de paradis terestru.

Sărbătoarea românească, Paștele Blajinilor, este o modalitate de a-i răsplăti pentru beneficiile pe care le aduc. Din moment ce ei trăiesc în izolare, nu au nicio modalitate de a ști când vine Paștele. Acesta este motivul pentru care românii mănâncă ouă vopsite și lasă cojile în voia apei, de unde ei cred că vor ajunge la Apa Sâmbetei și de acolo la Blajini.

Tudor Pamfile, în „Mitologia poporului român – Dușmani și prieteni ai omului” ne arată că cele trei Ursitoare pot ajuta oamenii, iar îngerii se pot vedea arareori, însă fiecare dintre noi are propriul său înger stând pe umărul lui cel drept, iar diavolul pe cel stâng.

Norocul, care nu are o reprezentare fizică, se naște odată cu omul într-o „lume a Noroacelor” și este legat de viața omului. Există multe vorbe de duh în popor, povește și vorbe cu tâlc.

De noroc mai ține și Șarpele casei, care are solzii albi și trăiește sub casă. Spiridușul este de asemenea aducător de Noroc, deși este un drăcușor.

Dușmanul Norocului este Piaza rea, care poate avea înfățișare de șarpe, câine, pisică neagră sau chiar de om însemnat: spân, cu părul roșu, ciung, olog, pocit. Omul însemnat are puterea de a deochia.

Zmeul sau Zburătorul este un spirit răufăcător cu înfățișare de dragon sau șarpe înaripat. Uneori apare în visele fetelor tinere.

Brehnele sunt duhuri ce trăiesc prin păduri și sperie călătorii. Ielele fură mințile tinerilor, iar Ceasurile Rele sunt duhuri de noapte, care umblă prin văzduh și pocesc pe cei ce le ies în cale. Bâca, Baubaul și Pocita sunt ființe oribile de coșmar care sperie copiii neascultători.

(Mitologia românească, www.mythologica.ro)

A. Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textele date.

1. Notează două schimbări ale oamenilor din Țara Adevărului.

2 puncte

2. Minciuna a pătruns în Țara Adevărului:

- a. ca o lumină roșiatică.
- b. adusă de un necunoscut.
- c. prin apa rece ca gheața.
- d. printr-un joc.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este .

2 puncte

3. Sărbătoarea Paștele Blajinilor este dedicată:

- a. ființelor mitologice numite Blajini sau Rohmani.
- b. persoanelor care fac acte de caritate.
- c. oamenilor credincioși și buni.
- d. animalelor.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este .

2 puncte

4. O idee din fragmentul „Țara Adevărului și Împăratul Minciună” de Petru Crăciun este:

- a. Oamenii iubeau adevărul.
- b. Minciuna a pătruns prin apa înghețată.
- c. Nimeni nu și-a dat seama de schimbarea oamenilor.
- d. Minciuna a fost îndepărtată din ținut.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este .

2 puncte

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili corectitudinea sau incorectitudinea acestuia, bazându-te pe informațiile din cele două texte.

6 puncte

ENUNȚ	CORECT	INCORECT
a. În Țara Adevărului, oamenii nu știau să mintă.		
b. Minciuna nu a pătruns niciodată în acel ținut.		
c. Nimeni nu a observat vreo schimbare.		
d. Minciuna a pătruns tot mai adânc în viața oamenilor.		
e. Șarpele casei este un personaj malefic.		
f. Brehnele fură mințile tinerilor.		

6. Menționează, în câte un enunț, tiparul textual din fiecare dintre fragmentele de mai jos:

6 puncte

a. „Ehei, cică era odată un tărâm pe care cerul îl dăruise cu toate bunătățile și frumusețile sale. Câmpurile îi erau întinse, roadele bogate, pădurile dese și răcoroase, apele cristaline și reci precum gheața, iar munții semeți ascundeau în măruntaiele lor comori neprețuite.”

b. „Într-o seară, oamenii s-au îndreptat spre gospodăriile lor, osteniți după truda unei zile de robotă. S-au înfruptat din bucatele cele gustoase și s-au grăbit să-și caute odihna în paturile cele primitive.”

7. Prezintă, în cel puțin 30 de cuvinte, o legătură care se poate stabili, la nivelul conținutului, între fragmentul din basmul „Țara Adevărului și Împăratul Minciună” de Petru Crăciun și fragmentul extras de pe www.mythologica.ro **6 puncte**

8. Consideri că oamenii au contribuit la răspândirea minciunii? Justifică-ți răspunsul, în 50 – 80 de cuvinte, valorificând textul dat. **6 puncte**

9. Asociază fragmentul din basmul „Țara Adevărului și Împăratul Minciună” de Petru Crăciun cu un alt text literar studiat sau citit ca lectură suplimentară, în 50 – 80 de cuvinte, prezentând o asemănare și o deosebire dintre ele. **6 puncte**

B. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Marchează grupul de litere care transcrie un singur sunet. **2 puncte**
 „cerul”, „gheața”, „minciuna”, „chemau”

2. Sunt derivate toate cuvintele din seria:

- a. frumuseți, gustoase, roșiatică.
- b. frumusețile, disprețuită, cerului.
- c. cealaltă, pătrunzând, odăile.
- d. locuitorii, nesimțite, odihna.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este **2 puncte**

3. Rescrie enunțul „Zmeul sau Zburătorul este un spirit răufăcător cu înfățișare de dragon.”, înlocuind cuvântul „un spirit” cu un sinonim și cuvântul „răufăcător” cu un antonim. **4 puncte**

4. Transcrie din fragmentul de mai jos trei adjective aflate în cazuri diferite, pe care le vei preciza. **6 puncte**

Oamenii acelei țări erau drepti, harnici și milostivi, așa cum nu găseai în alte capete ale lumii.

5. Rescrie enunțul următor astfel încât pronumele nehotărât să devină adjectiv pronominal nehotărât „fiecare dintre noi are propriul său inger...” **6 puncte**

6. Alcătuieste un enunț negativ în care adjectivul „românească” să aibă funcția sintactică de nume predicativ și un enunț interogativ în care substantivul „povețe” să aibă funcția sintactică de complement direct. **6 puncte**

7. Completează spațiile libere din textul de mai jos cu forma corectă a cuvintelor scrise între paranteze. **6 puncte**

Probabil (mare – grad superlativ relativ) colecționar de basme din folclor a fost nuvelistul și povestitorul Ion Creangă, care, printr-un limbaj foarte pitoresc, (a da viață – indicativ, perfect compus) unor povești clasice.

Subiectul al II-lea

20 de puncte

Redactează un text narativ, de cel puțin 150 de cuvinte, în care să prezinți cum ai fost prins cu o minciună de părinții tăi. Compunerea ta va cuprinde prezentarea sentimentelor avute în momentul dezvăluirii minciunii, o secvență narativă, una descriptivă și una dialogată.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- **conținutul compunerii** – 12 puncte
- **redactarea compunerii** – 8 puncte

(marcarea corectă a paragrafelor – 1 punct; coerența textului – 1 punct; proprietatea termenilor folosiți – 1 punct; corectitudine gramaticală – 1 punct; claritatea exprimării ideilor – 1 punct; proprietatea termenilor folosiți – 1 punct; respectarea normelor de ortografie – 1 punct; respectarea normelor de punctuație – 1 punct; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

Limba și literatura română

Ghid complet pentru
Evaluarea Națională

clasa a VIII-a

Modele de rezolvare

Booklet

București, 2020

Subiectul I

70 de puncte

A.

1. Ca să nu trezească suspiciuni, Spănu mergea la Stambul și la Salonic.

2. b

3. a

4. a

5.

ENUNȚ	CORECT	INCORECT
a) Bătrânul refuză cutia de chibrituri.	x	
b) Spănu era inamicul lui Axente, căpetenia unor pirați.		x
c) Spănu cunoștea multe limbi străine.	x	
d) Farul vechi era aprins tot timpul.		x
e) Numele real al piratului Barbă Neagră este Edward Teach.	x	
f) Piratul activa în zona Coastei de Azur.		x

6. Tiparul textual al primului fragment este narativ.

Tiparul textual al celui de-al doilea text este dialogat.

7. O legătură, la nivelul conținutului, între fragmentul din romanul *Toate pânzele sus!* de Radu Tudoran și fragmentul preluat de pe www.historia.ro este tema pe care ambele o abordează: aventurile piraților pe mare. Personajele centrale la care fac referire cele două texte sunt doi pirați: Spănu și Barbă Neagră.

8. Consider că starea de iritare a lui Anton Lupan este justificată, întrucât este o reacție firească la relatarea bătrânului despre faptele de cruzime ale unui pirat. Lui Anton Lupan îi sunt istorisite nelegiuirile unor „tâlhari de apă” conduși de temutul Axente, poreclit Spănu. Scrâșnelile de dinți vin din indignarea față de șireticiurile piratului spân. El ademenea marinarii din larg cu un felinar purtat de un bou. Odată ajunși pe uscat, aceștia erau masacrați, iar corăbiile erau prădate „de nu lăsău decât lemnul gol”.

9. Textul extras din *Toate pânzele sus!* mă duce cu gândul la romanul *Robinson Crusoe*, în care personajul cu același nume este victima unor pirați mauri care își desfășurau activitatea în apele din preajma Africii de Nord. Așadar, asemănarea dintre cele două texte este conferită de prezența personajului pirat, care comite nelegiuiri, lipsit fiind de scrupule. Deosebirea constă în faptul că romanul lui Daniel Defoe tratează tema luptei pentru supraviețuire pe o insulă pustie, pe când în romanul lui Radu Tudoran se prezintă aventurile pe mare ale unor marinari.

B.

1. dis-prêt, a-pro-pi-á

2. b

3. Bietul animal se zbătea toată ziua așa.

4. cine – pronume interogativ

i – pronume personal

5. tâlhariiăștia, cu Spănu, pândiseră seara la țärm

6. Nu ascultă niciodată de stăpân.

Cine nu se teme de cumplitul pirat, Barbă Neagră?

Ideea mea de a reconstitui lupta dintre membrii unui echipaj, echipa lui Radu, și pirați, echipa mea, a provocat senzație printre prieteni. Toți eram dornici de aventură.

Am pregătit decorul, iar de costume s-au ocupat fetele. Eu am primit costumația completă: bandaj pentru ochi, pelerină, un coif cam mare și o sabie din lemn care mă cam încurca. Aș fi vrut și un cârlig pentru mână, dar a fost dificil de realizat, așa că m-am mulțumit cu ce am primit.

La ora trei am început lupta, nu înainte de a stabili câteva reguli și premiul pentru învingători: un „cufăr” cu doze de suc, apă, dulciuri și câteva pizza. Noi am pornit atacul, ca niște pirați adevărați, și am plecat spre nava adversarilor fluturând steagul celebru deasupra capului. Ne-au întâmpinat ceilalți cu pungi pline cu apă, cu proiectile din făină, ba chiar și cu ceva care nu mirosea tocmai bine. Am fost surprinși de forța răspunsului, dar nu ne-am lăsat mai prejos: am doborât vreo doi, ajutat de pistoalele cu apă din dotare, dar și de arma secretă – câteva puști împrumutate de la paintball. Prințesa pe care trebuia să o luăm după ce cuceream nava a ridicat batista albă și a predat întreg echipajul ud și murdar de vopsea.

Ca orice căpitan, am cerut să vorbesc cu comandatul navei, Radu:

— Accepi că am fost mai buni și v-am învins?

— Doar dacă împarți cu noi „comoara” din cufăr, a răspuns el.

M-am apropiat și i-am șoptit la ureche: „O așezi pe Ana lângă mine! Măcar atât, dacă tot nu am reușit să o răpesc.”

Am bătut palma și am încheiat armistițiul cu gura plină de pizza.

Model 2

Subiectul I

70 de puncte

A.

1. Două schimbări ale oamenilor din Țara Adevărului sunt: „vorba oamenilor era schimbată” și „nu mai spuneau lucrurilor pe nume”.

2. a

3. a

4. a

5.

ENUNȚ	CORECT	INCORECT
a) În Țara Adevărului, oamenii nu știu să mintă.	x	
b) Minciuna nu a pătruns niciodată în acel ținut.		x
c) Nimeni nu a observat vreo schimbare.		x
d) Minciuna a pătruns tot mai adânc în viața oamenilor.	x	
e) Șarpele casei este un personaj malefic.		x
f) Brehnele fură mințile tinerilor.		x

6. Tiparul textual al primului fragment este descriptiv.

Tiparul textual al celui de-al doilea text este narativ.

7. O legătură, la nivelul conținutului, între fragmentul din romanul *Țara Adevărului și Împăratul Minciună* de Petre Crăciun și fragmentul preluat de pe <http://mythologica.ro> este că ambele

personaje fantastice, cu trăsături care le depășesc pe cele umane. Locuitorii Țării Adevărului nu spun niciodată minciuni, ceea ce este puțin probabil în lumea reală, iar personajele prezentate în al doilea text își au originile în mituri și legende.

8. Eu cred că oamenii din Țara Adevărului au contribuit la răspândirea minciunii. Odată ce precedentul a fost creat, prin prima minciuna rostită, fiecare a contribuit la deformarea adevărului, crezând că nimic rău nu se poate întâmpla. Situația creată a căpătat amploare și „Pe nesimțite, ea n-a mai fost un joc, ci un fel de a trăi”. Oamenii au recurs la acel stil de viață pentru că era facil, la îndemâna oricui și te scăpa din orice încurcătură.

9. Textul extras din basmul *Țara Adevărului și Împăratul Minciună* de Petru Crăciun este comparabil cu *Hainele cele noi ale împăratului* de Hans Christian Andersen. Ambele sunt basme care tratează problema minciunii generalizate, care acaparează societatea. Diferența dintre cele două povești este că, în textul lui Petre Crăciun, minciuna apare din senin, iar, în basmul lui Andersen, doi țesători aduc minciuna în regat, pretinzând că stofa lor este cea mai prețioasă din lume, când aceasta nici nu exista.

B. 1. gheața, minciuna

2. a

3. Zmeul sau Zburătorul este un duh binefăcător cu înfățișare de dragon.

4. acelei – genitiv
drepti – nominativ
alte – acuzativ

5. fiecare om are propriul său înger

6. Tradiția bățăilor cu roșii nu este românească.
Când ați primit povește de la bunici?

7. Probabil cel mai mare colecționar de basme din folclor a fost nuvelistul și povestitorul Ion Creangă, care, printr-un limbaj foarte pitoresc, a dat viață unor povești acum clasice.

Subiectul al II-lea

20 de puncte

Ziua de joi începuse foarte bine. M-am trezit în camera mea albastră, cu tapet inspirat din jocul meu preferat. Am întins mâna spre noptiera pe care se află ceasul în formă de navă spațială care îmi poartă noroc.

Eram hotărât să îmi perfecționez tactica la jocul meu preferat și să îl depășesc pe amicul Mihai, dar asta se putea întâmpla după ce mă întorceam de la școală.

Prima oră a decurs bine, căci sunt cel mai bun la informatică, dar la ora de istorie, lucrurile au început să se strice. Văzându-mă preocupat cu ce aveam în bancă și cu bilețelele de provocare adresate lui Mihai, profesorul m-a strigat și mi-a cerut să spun lecția. Bineînțeles că am luat patru, dar nu avea cum să îmi strice ziua câtă vreme mama nu afla.

Am ajuns acasă și mama m-a întâmpinat cu întrebarea capcană:

— Cum a fost astăzi la școală? S-a întâmplat ceva special?

— Nimic special, am răspuns senin. Dar privirea mamei m-a făcut să îmi înghit cuvintele următoare.

— Și nota de la istorie nu este specială? m-a întrebat cu reproș în ton și în privire.

Dezamăgirea și tristețea din privirea mamei m-au făcut să mă simt foarte rău pentru minciuna pe care i-am spus-o. Am mers în cameră, am pus ghiozdanul pe scaun și am învățat la istorie toate lecțiile pe care nu le învățasem până atunci.

Chiar dacă am reparat nota, nu pot să trec peste dezamăgirea pe care i-am provocat-o mamei cu minciuna mea.